

Göncz Árpád levele

1999 nyarán

Dr. Kabdebó Tamás úrnak

National University of Ireland

Maynooth, Co. Kildare,
Ireland

Kedves Tamásom!

Egy hetet lent töltöttem Tihanyban; békességes körülményeink között igyekeztem egy kicsit lazítani, és utolérni magamat az olvasnivalómmal. A *Danubius-Danubiá*-t vittem magammal. Elsősorban engedd meg, hogy most – miután majdnem egy ültő helyemben végigolvastam -, köszönjem meg a kötetet, amit valószínűleg már nagyon régen elolvashattam volna, ha nem porosodik számomra addig ismeretlen temetőjében. Nem tudom, mikor olvastam könyvet legutóbb ilyen élvezettel és odaadással, mint a te művedet. Az első tíz oldalon szíven ütött érzelmi gazdagságával, kristálytisza nyelvi szépségével, és a századik oldalnál már teljesen magával ragadott abszolút történelmi és hangulati hitelével. Én többé-kevésbé ugyanazoknak az élményeknek voltam részese, mint Te, így többnyire fájóan érzem a kortársaim visszaemlékezéseinek hamisságát, csináltságát, felületességét. A Te írásod egy pillanat alatt visszaidézte közösen megélt esztendeink sűrű levegőjét. Ezt a hitelességet fokozatosan sűrűsödő formában a könyv utolsó oldaláig éreztem és élveztem. Lehet, hogy a titka és kulcsa ennek az, hogy Tebenned korunk átélt élményei hitelesebben maradtak meg, mint idehaza bárkiben, mert nem lepte be őket egymásra rétegződő hazai hétköznapi sűrű üledéke. Ily módon könnyebb volt felidézned a kor lényegét, mint bárki itthon maradottnak, és Téged nem szippantott magába a tudatos nyelvszegényítés és nyelvi mocsok nálunk szinte kikezdehetetlen ingoványa.

Mondhatatlanul élveztem, és nagyon szeretem az egész könyvön felismerhetően, de nem szembeszökően végighúzódo rendező elvet, a Duna-táj népeinek közös élményvilágát és a dunai népek tragédiájának egyetemlegességét.

Szívemből gratulálok a könyvedhez: talán író kollegaként irigylem is, mindenekelőtt azt, hogy volt időd és tartalékenergiád rendberakni önmagadban hihetetlenül bonyolult, összetett, indulatokban és érzelmekben oly gazdag közelmúltunkat. Ami a jelenünket is meghatározza.

A könyvet kötelező olvasmányként olvastatnám el mindenkivel. Mindenekelőtt idehaza jelent üdítő kivételt irodalmi jelenidőnkben, amit hajlamos vagyok olykor sivatagként érzékelni.

Búbáj Búbájba – félek – tartósan beleszerettem.

Az elkésett olvasásért nem tőled kérek elnézést, hanem hivatalnok-létemmel pörölok. Jó lett volna ezt a levelet már jóval korábban megírnom Neked. Talán érzed, hogy nem a kötelező udvariasság beszél belőlem.

Budapest, 1999. május 5.

Öllelek:
Árpád